T.B.M.M. - YENİ YOL
Grup Başkanlığı
Tarih: 04.11.26
Sayı : 117

10/4962

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2026 yılı Ocak ayında 31.224 TL olan dört kişilik bir ailenin açlık sınırının Ekim ayında 38.024 TL'ye yükselmesine karşın net asgari ücretin 28.075,50 TL düzeyinde tutulması; milyonlarca çalışanın satın alma gücünün gerilemesi, temel gıda ve çocuk bakım ihtiyaçlarını karşılamakta yaşadığı güçlükler ile ücret politikalarının gelir dağılımı ve sosyal adalet üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde incelenmesini gerektirmektedir. Öte yandan sermaye piyasalarında gündeme gelen fon dolandırıcılığı iddiaları kapsamında olağan dışı kazanç ve piyasa işlemlerine ilişkin iddialar tartışılırken, emeğiyle geçinen yurttaşların açlık sınırının altında ücretle yaşamaya zorlanması, ekonomik politikaların önceliklerine ilişkin ciddi sorular doğurmaktadır.

Bu nedenlerle; asgari ücretin açlık sınırının altında kalmasının nedenlerinin, 2026 yılı içerisinde ara zam yapılmamasının sonuçlarının, ücretlilerin gıda, barınma ve çocuk bakım giderleri karşısındaki durumunun, gelir dağılımındaki bozulmanın ve çalışanların alım gücünü korumaya yönelik tedbirlerin bütün yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 04.11.2026

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
Grup Başkanı

GEREKÇE

2026 yılı başında net asgari ücret 28.075,50 TL olarak uygulanırken TÜRK-İŞ'in Ocak 2026 araştırmasında dört kişilik bir ailenin yalnızca sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için gereken aylık gıda harcaması, yani açlık sınırı, 31.224 TL olarak hesaplanmıştır. Başka bir ifadeyle asgari ücret, daha yılın ilk ayında açlık sınırının 3.148,50 TL altında kalmıştır. İktidar, milyonlarca emekçiye yılın başında dahi ailesinin mutfak giderlerini karşılamaya yetmeyen bir ücret reva görmüştür.

Aradan geçen sekiz ayda gıda fiyatları yükselmeye devam etmiş; TÜRK-İŞ'in Ekim 2026 araştırmasında açlık sınırı 38.024 TL'ye ulaşmıştır. Ocak ayına göre artış 6.800 TLolarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık asgari ücrette herhangi bir artış yapılmamış; açlık sınırı ile net asgari ücret arasındaki fark 9.948,50 TL'ye çıkmıştır. Böylece yılın başında dahi yetersiz olan ücret, aylar geçtikçe daha da ağır bir geçim krizinin simgesine dönüşmüştür.

Üstelik açlık sınırı yalnızca gıda harcamasını ifade etmektedir. Kira, elektrik, doğal gaz, su, ulaşım, eğitim, sağlık, giyim ve çocukların diğer zorunlu ihtiyaçları bu tutara dahil değildir. Dolayısıyla asgari ücretin açlık sınırının altında kalması, yalnızca bir istatistik değil; ailelerin sofralarından eksilen gıda, ertelenen ihtiyaçlar ve büyüyen borç yükü anlamına gelmektedir.

Bir yanda sabahın erken saatlerinde işine gidip gün boyu alın teri dökmesine rağmen akşam evine döndüğünde çocuğuna yeterli besin alamayan, bebeğinin mama ve bez masrafını karşılamakta zorlanan, faturaları ile mutfak giderleri arasında seçim yapmaya mecbur bırakılan milyonlarca ücretli; diğer yanda ise 2026 yılı Eylül ayında gündeme gelen fon dolandırıcılığı kapsamında milyarlarca liralık haksız kazanç elde ettikleri iddia edilen kişi ve kesimler bulunmaktadır. Bu kazançların kimler tarafından, hangi işlemlerle elde edildiği ve hukuki sorumlulukların neler olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır. Bir tarafta milyarlarca liralık kazanç iddiaları, diğer tarafta çocuğuna süt, bebeğine mama almakta zorlanan asgari ücretli aileler vardır. Çalışmanın karşılığının yoksulluk olduğu böyle bir düzenin sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmadığı açıktır.

Birileri için milyarlarca liralık işlemlerin hesabı tartışılırken milyonlarca işçi akşam evinde ne pişeceğinin hesabını yapmaktadır. Bir yanda büyük servet hareketleri kamuoyunun gündemindeyken diğer yanda emeğiyle yaşayan yurttaşın sofrasındaki ekmek küçülmektedir. Bu

karşıtlık, yalnızca ekonomik göstergelerin değil, siyasi tercihlerin ve gelir dağılımı adaletinin de sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti'ni sosyal bir hukuk devleti olarak tanımlamakta; 55'inci maddesi ücretin emeğin karşılığı olduğunu ve devletin çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alacağını düzenlemektedir. Buna rağmen asgari ücretin dört kişilik bir ailenin gıda giderini dahi karşılayamaması, ücret belirleme mekanizmasının yaşam maliyeti karşısındaki yeterliliğinin araştırılmasını gerektirmektedir.

Asgari ücret belirlenirken hangi geçim göstergelerinin esas alındığı, yıl içerisinde ara zam yapılmamasının gerekçeleri, gıda fiyatlarındaki yükselişin ücretlilerin reel gelirine etkisi, asgari ücretli hanelerin borçluluk ve yoksunluk düzeyleri ile çocukların beslenme ve bakım ihtiyaçlarına erişimde yaşanan sorunlar açıklığa kavuşturulmalıdır. Ücret politikalarının gelir dağılımına etkisi ve alım gücünü koruyacak yasal ve idari önlemler de değerlendirilmelidir.

Tüm bu nedenlerle; milyonlarca çalışanın açlık sınırının altında ücretle yaşamaya mahkûm edilmesinin ekonomik ve toplumsal nedenlerinin, asgari ücretin gerçek yaşam maliyetine göre belirlenmesine yönelik seçeneklerin ve sosyal devlet yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için alınması gereken tedbirlerin bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.